

Tematiska tvärsnitt

De tre första blocken i denna bok har behandlat ett antal olika ämnesområden med fokus på människan, tron och moralen. Varje kapitel har berört ett eller flera avgränsade områden. I det här blocket presenteras några övergripande teman som berör olika aspekter av religion, livstrågor och etik. De olika kapitlen behandlar religionens roll i samhället och kulturen, nya religiösa rörelser, livets skeden, heliga texter, religion och vetenskap samt etik i praktiken. Kapitlen är fristående från varandra kan läsas separat i den ordning du som läsare föredrar. Till varje kapitel finns bilder, filmklipp, diskussionsfrågor, arbetsuppgifter, länkar och annat fördjupningsmaterial på lärobokens webbplats.

block 4

| 355

- 4:1 Religion i samhället
- 4:2 Nya religiösa rörelser
- 4:3 Livets skeden
- 4:4 Heliga texter och urkunder
- 4:5 Religion och vetenskap
- 4:6 Etik i praktiken

Religion i samhället

Bland jordens alla länder och samhällen finns många olika sätt att förhålla sig till religion. En del samhällen präglas mycket starkt av en viss religion och låter lagstiftning och maktutövning styras eller påverkas av religiösa uppfattningar. I andra samhällen markeras tydligt att stat och religion ska hållas åtskilda. Gemensamt för de flesta samhällen är dock att religion har en framträdande roll, även om det kan ta sig väldigt olika uttryck. Inledningsvis ska vi se närmare på svenska förhållanden och därefter följer några exempel från andra länder i Europa och runt om i världen.

Det polyreligiösa och polykulturella samhället

DET SVENSKA SAMHÄLLET var en gång i tiden homogent, mycket tack vare att den kristna kulturen har präglat Sverige under många hundratals år. Det fanns en gemensam kyrka som de allra flesta medborgare tillhörde, och kristendomen hade inflytande

Religion i samhället | 357

UPPGIFTER OCH DISKUSSIONSFRÅGOR B4.1

- Sverige beskrivs ibland som ett av världens mest sekulariserade länder. Vad tror du det beror på att just Sverige har blivit så sekulariserat i jämförelse med exempelvis våra grannländer Norge och Danmark?
- I kapitlet nämns några exempel på hur kristendomen har påverkat det svenska kulturarvet. Kan du hitta fler exempel på detta?
- Kan du hitta egna exempel på hur andra religiösa traditioner har påverkat kulturen i Sverige?
- Upplever du att religion och religiösa traditioner är mycket eller lite närvarande i det svenska samhället? Skulle du beskriva Sverige som ett religiöst land? Motivera.

- Kan du nämna några områden där religionen har en viktig roll i dagens Sverige? Varför är religionen viktig i dessa sammanhang, enligt dig?
- Varför är det viktigt med religionsfrihet i ett demokratiskt land? Är frihet till religion lika viktigt som frihet från religion?
- I kapitlet nämns flera spänningsområden då religionsfriheten krockar med andra viktiga värden. Är det bra att religionsfriheten (t.ex. i kombination med yttrandefriheten) har en så stark ställning?
- Finns det gränser för hur långt religionsfriheten ska få sträcka sig i samhället? Var bör de gränserna dras i så fall?
- Kan du hitta andra exempel på områden där religionsfriheten utmanar eller utmanas?
- Anser du att religiösa friskolor bör förbjudas? Varför/varför inte?
- Anser du att det är okej med jul- och skolavslutningar i en kyrka? Varför/varför inte?
- Vilka politiska konflikter pågår i dag som också har med religion att göra? Hur viktig verkar religionen vara i dessa konflikter?
- Upplever du att medierna beskriver såkallade religiösa konflikter på ett nyanserat sätt? Motivera!
- Mahatma Gandhi, Abdul Ghaffar Khan, Martin Luther King och Dalai Lama nämns i kapitlet som föredömen, människor som kämpat för mänskliga rättigheter med religionen som en av drivkrafterna. Finns det några andra människor i vår egen tid som också kan lyftas fram som föredömen på liknande sätt?

LÄNKAR B4.1

SO-Rummet – Religion och politik idag

www.so-rummet.se/kategorier/religion-och-politik-idag

Gud har 99 namn

gudhar99namn.se

Sveriges Radio – Konflikt

sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=1300&artikel=350659

Centrum för forskning om religion och samhälle

www.crs.uu.se

Religionssociologiska föreningen

www.religionssociologi.se

Säkerhetspolitik.se – Religion och konflikter

www.sakerhetspolitik.se/Hot-och-risker/Konflikter/Religion-och-konflikter/

Religious Tolerance

www.religioustolerance.org/index.htm

Worldwide Religious News

wwrn.org

Nätmagasinet Mänsklig säkerhet – politiskt oberoende och på ideell basis

manskligsakerhet.se

FILMER B4.1

Svenska kyrkan – kulturarv och kyrkobyggnader

www.svenskakyrkan.se/default.aspx?di=648827

UR-Himmel och jord. Varför finns religion?

www.ur.se/Produkter/173980-Himmel-och-jord-Varfor-finns-religion?

UR-Himmel och jord. Utanför

www.ur.se/Produkter/173982-Himmel-och-jord-Utanfor

UR-Himmel och jord. Att hitta kärleken

www.ur.se/Produkter/173981-Himmel-och-jord-Att-hitta-karleken

Föreläsning med lektor Per Dannefjord om religionsfrihetens gränser

www.youtube.com/watch?v=VokYu9_UOIM